

Ermeni Sorununun Perde Arkası ve Osmanlı'nın Hoşgörüsü 1

Türk-Ermeni ilişkileri hakkında dönem dönem tırmandırılmaya çalışılan asılsız iddialar, Türk-İslam Birliği'nin meydana gelmesini ve Türk-İslam kültürü ile ahlakının yaygınlaşmasını istemeyen belli kesimlerin zorlamalarla gündeme getirmeye çalıştığı iftiralaradır.

Tarih boyunca diğer tüm azınlıklar ve gayrimüslimler gibi Ermeniler de Osmanlı İmparatorluğu'nun bir tebası olarak her zaman hoşgörü, ibadet, inanç ve ticaret özgürlüğü içinde yaşamışlardır. Ermeniler iddia edildiği gibi bir soykırıma uğramamış, aksine devletin her kademesinde, her meslek grubunda önemli görevlere getirilmiş bir topluluktur.

Ermeni Sorunu, hemen herkesin medyada veya günlük hayatta sık sık karşılaştığı bir ifadedir ve bu ifadeyle, sözde 19. yüzyılın sonlarından itibaren gelişen bazı olaylar gündeme getirilmektedir. Gerçekte ise, yüzyıllar boyunca Türkler ile Ermeniler arasındaki ilişkiler dostluk, beraberlik, barış, yardımlaşma, hoşgörü, saygı, işbirliği, din, inanç ve ibadet özgürlüğü esasları çerçevesinde gelişmiştir. Ermeniler ve Türkler ilk defa 11. yüzyılda biraraya gelmiş, daha sonra ise asırlar boyunca örnek bir birlikte yaşama modeli sergilemişlerdir. Türklerin Ermenileri `millet-i sıdıka` (güvenilir millet) şeklinde nitelendirmeleri, onlara duydukları güvenin bir göstergesidir. Tarihi kaynakların ortaya koyduğu gibi, Ermeni milletinın altınçağı, Anadolu'da aynı topraklar üzerinde Türklerle yan yana yaşadıkları döneme rastlamaktadır. Ermeniler, Türklerin adil ve hoşgörülü yönetimi altında tarihlerinin hiçbir döneminde olmadığı kadar huzurlu ve refah içinde hayatlarını sürdürmüşlerdir. Türklerin gösterdiği yakın ilgi ve tanıdığı geniş imkanlar Ermeniler arasında şu şekilde ifade edilmiştir:

‘Türkün itimat ve teveccühünü bir kere dahi olsa kazanacak olursan, kafidir. O sana bütün varlığı ile bağlanır, çünkü takdir kudreti onda mevcuttur.’

Bizans Zulmünden, Selçuklu Adaletine Sığınan Ermeni Topluluklar

11. yüzyılın başlarında, Ermeniler Doğu Anadolu ve Kafkasya'da azınlık bir halk olarak, Bizans zulmü altında yaşıyorlardı. Dönemin Bizans imparatorları Ermenilerin milli kimliklerini ortadan kaldırmaya çalışıyorlar; onları Ortodoksluğu kabul etmeye zorlamak için acımasız tedbirler alıyorlardı. Bu amaçla Ermenilerin kendi dinlerini yaşamaları engelleniyor, Ermeni din adamları hapsediliyor veya öldürülüyordu. Ağır vergileri ödeyemeyenlerin tüm gelir ve mal varlıkları gasp ediliyordu. Baskı politikasına direnenlerin köyleri yıkılıp yakılıyordu.

Ermenilerin esaretten ve Bizans zulmünden kurtulması, Türkler sayesinde gerçekleşti. 1064'te büyük Türk Sultanı Alparslan'ın önderliğinde Selçuklu orduları, Bizans İmparatorluğu'nun stratejik bir kalesi olan Anı'yı fethettiler. Bu tarih, aynı zamanda Ermeniler ile Türklerin tanıştıkları, 19. yüzyılın sonlarına kadar devam edecek bir dostluk döneminin başlangıcı oldu. Yine bu tarih, bazı tarihçilerce ifade edildiği gibi, Ermenilerin altınçağının başlangıç noktası oldu.

Ermeni tarihçi Asoghik, Ermenilerin Bizanslıların yaptıkları zulüm nedeniyle, Türklerin Anadolu'ya gelişlerini memnuniyetle karşıladıklarını ve onlara yardım ettiklerini yazar. Urfalı Ermeni tarihçi Mateos ise, Urfa Türkler tarafından fethedildiğinde, Ermenilerin sevindiklerini ve bunu kutladıklarını belirtir. Ermeniler, Türklerin mal ve can güvenliğine dokunmadıklarını, kendilerine din ve vicdan hürriyeti verdiklerini, refah ve huzur içinde yaşamalarına imkan tanıdıklarını, hanlar, hamamlar, kervansaraylar, köprüler, saraylar yaparak şehirlerini imar ve inşa ettiklerini açıkça gördüler. Anadolu ve Çukurova'da yaşayan Ermeniler, Türkleri tanıdıkça daha da çok sevdiler ve her gittikleri yerde onları adeta bir kurtarıcı gibi karşıladılar.

Ermeniler En Refah Dönemlerini Türklerin Yanında Yaşamışlardır

Bizans idaresi altında yaşarken siyasi, ekonomik ve dini yönden büyük baskı gören Ermeniler, Türklerin Anadolu'ya ayak basmasıyla birlikte rahat bir nefes aldılar. Türklerin adaletli yönetimi ve engin

hoşgörsünü fark ettiklerinde hemen onlara destek olmaya başladılar. Nitekim 1071 Malazgirt Savaşı`nda Bizans kuvvetlerindeki Ermenilerin savaş alanını terk etmeleri, Diogenes`i zor durumda bıraktı ve Türklerin savaşı kazanmasında önemli rol oynadı. Ermeniler ne kadar doğru hareket ettiklerini Türklerin Anadolu`yu fethetmelerinin ardından daha iyi anladılar. Alparslan ve Melikşah onlara topraklarını, haklarını ve özgürlüklerini iade etti.

Tarihteki Ermeni-Türk yakınlığının temelleri Selçuklular döneminde atılmıştır denilebilir. Ermeni-Türk ilişkilerinin en parlak dönemi ise, Osmanlı İmparatorluğu`nun kuruluş ve yükseliş yıllarına rastlar.

Ermeniler, Osmanlı Devleti`nin ilk kuruluş yıllarında bazı küçük devlet ve beyliklere bağlı bir şekilde hayatlarını devam ettirmişlerdir. Osmanlılarla ilk ilişkileri ise Osman Gazi döneminde başlamıştır. Osman Gazi 1324 yılında Bursa`yı merkez yaptıktan sonra, Kütahya`da yaşayan Ermenileri ve ruhani reislerini buraya nakletmiştir. Bu güçlü ilişki Osmanlı İmparatorluğu`nun son dönemlerine kadar hiçbir kesintiye uğramadan devam etmiştir. Özellikle de Fatih Sultan Mehmet`in 1453 yılında İstanbul`u almasıyla başlayan dönem, Ermeniler için adeta bir altınçağ olmuştur.

<https://www.harunyahya.info/makaleler/ermeni-sorununun-perde-arkasi-ve-osmanlinin-hosgorusu-1>